บทที่ 3
ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ส่วนคือ ส่วนแรก ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสลากออมสินพิเศษ 5 ปี ของนักลงทุนธนาคารออมสินในจังหวัดเชียงใหม่และส่วนที่สอง ศึกษาพฤติกรรมการซื้อสลากออมสินพิเศษ 5 ปี ของนักลงทุน ในจังหวัดเชียงใหม่ และส่วนที่สาม ศึกษาผลตอบแทนของเงินฝากลากออมสินพิเศษ 5 ปี

3.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสลากออมสินพิเศษ 5 ปี ของนักลงทุนธนาคารออมสินในจังหวัดเชียงใหม่ และพฤติกรรมการซื้อสลากออมสินพิเศษ 5 ปี ของนักลงทุน ในจังหวัดเชียงใหม่ รวมถึงศึกษาผลตอบแทนของเงินฝากสลากออมสินพิเศษ 5 ปี โดยทำการศึกษา ดังรูป 3.1

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ข้อมูลทั่วไป ของนักลงทุนที่ไม่ซื้อสลากออมสินพิเศษ 5 ปี

เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาของการเป็นนักลงทุน

ปัจจัยที่ไม่เลือกซื้อสลากออมสินพิเศษ 5 ปี

1.ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์

1.1 สลากออมสินพิเศษ 5 ปี มีจำนวนรางวัล น้อย

1.2 สลากออมสินพิเศษ 5 ปี มีมูลค่ารางวัลไม่ดึงดูดใจ

1.3โอกาสของการถูกรางวัลน้อย

1.4ไม่สามารถเลือกเลขสลากได้ตามที่ต้องการ

1.5 ระยะเวลาการฝากนานเกินไป 5 ปี จึงจะได้ดอกเบี้ย 7.50 บาทต่อปี

2.ปัจจัยด้านราคา

2.1 มีราคาเดียว 100 บาทต่อหน่วย ไม่มีราคาอื่นให้เลือก

2.2 ราคา 100 บาทต่อหน่วย เป็นราคาที่แพงเกินไป

2.3 อัตราดอกเบี้ย 7.50 บาท ต่อหน่วยน้อยกว่าการลงทุนอื่น

3. ปัจจัยด้านการจัดจำหน่าย

3.1 ธนาคารมีจำนวนสาขาไม่เพียงพอในการบริการ

3.2 การปัญหาในการสั่งจองสลากออมสินพิเศษ 5 ปี

3.3 ระยะเวลาในการจำหน่ายสลากออมสินพิเศษ 5 ปี น้อยไป

3.4 ระบบเว็บไซต์ของธนาคารมีความล่าช้า

4. ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด

4.1 พนักงานธนาคารไม่แนะนำหรือนำเสนอข้อมูล

4.2 การบริการของพนักงานมีความล่าช้า

4.3 มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆน้อย

4.4 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย น้อยเกินไป

4.5 การแจ้งข้อมูลข่าวสารของธนาคารให้ลูกค้ามีน้อย

5. ปัจจัยด้านอื่นๆ

5.1 ไม่ชอบในการเสี่ยงโชค เพราะเป็นการส่งเสริมการพนัน

5.2 ไม่มีเงินเหลือเก็บออม ในช่วงเวลาที่เปิดขาย

5.3 ไม่มีความเข้าใจในเรื่องสลากออมสินและสิทธิประโยชน์

5.4 ความมั่นคงของธนาคารออมสิน

การไม่ซื้อสลากออมสินพิเศษ 5 ปี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

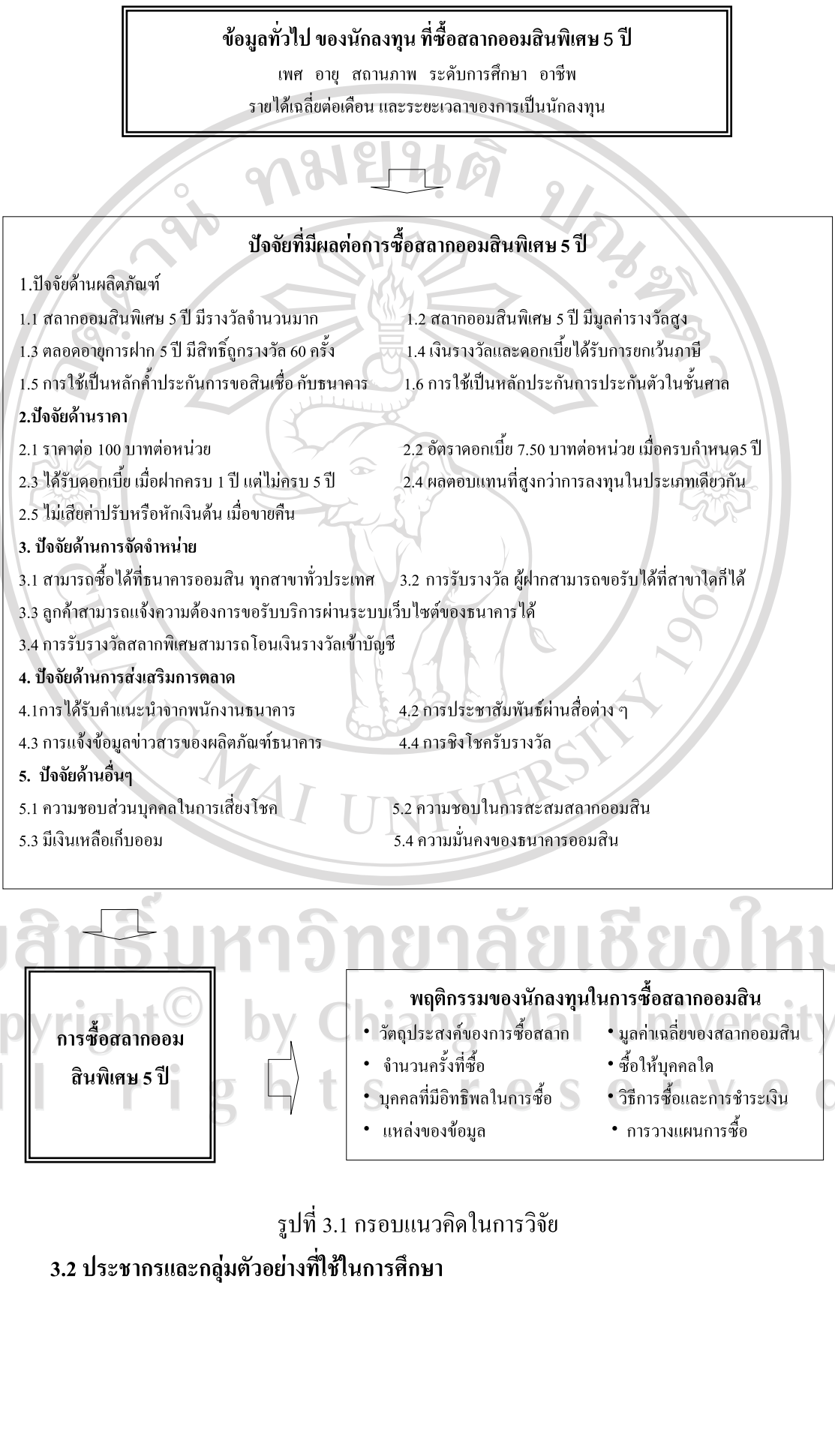

รูปที่ 3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มลูกค้าที่ซื้อสลากออมสินพิเศษ 5 ปี และ กลุ่มลูกค้าที่ไม่ได้ซื้อสลากออมสินพิเศษ 5 ปี ในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งการกำหนดขนาดตัวอย่างเพื่อสำรวจโดยใช้แบบสอบถามในครั้งนี้ จึงนำสูตรกำหนดขนาดตัวอย่าง อย่างง่ายของ Yamane (อ้างอิงในวัชรี พฤกษิกานนท์, 2548) มาใช้ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยกำหนดให้ n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ระดับความคลาดเคลื่อนกำหนดไว้ที่ 5%

กำหนดให้ระดับความเชื่อมั่น 95% หรือค่าความคลาดเคลื่อนสูงสุดที่ยอมรับได้จากค่าจริงประมาณ 5% จำนวนบัญชีผู้เงินฝาก ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2552 มีจำนวนทั้งหมด 468,519 บัญชี (รายงานประจำปี ธนาคารออมสินภาค 8)

ดังนั้น n จึงมีค่าดังนี้

$$n = \frac{468,519}{1 + 468,519\ (.05)^2}$$

$$n = 399.996 \approx 400 \text{ ตัวอย่าง}$$

และทำการสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดโควต้า (Quota Sampling) โดยการแจกแบบสอบถามแก่ผู้ที่ใช้บริการในธนาคารออมสิน จำนวน 8 สาขา จาก 25 สาขา โดยเลือกสาขาในอำเภอเมืองเชียงใหม่ 4 สาขา โดยกำหนดตามสาขาที่ตั้งของภาค 8และจำนวนบัญชีสลากออมสินของนักลงทุนธนาคารออมสิน คือ สาขาบวกครก สาขาเชียงใหม่ สาขามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สาขาประตูช้างเผือก ส่วนการเลือกสาขานอกเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ โดยดูจากจำนวนบัญชีสลากออมสินของนักลงทุนธนาคารออมสินและไม่เลือกอำเภอที่อยู่ติดกับอำเภอเมือง จำนวน 4 สาขา คือ สาขาจอมทอง สาขาสันป่าตอง สาขาฝาง และสาขาแม่แตง โดยแจกสาขาละ 50 ตัวอย่าง รวมทั้งหมด 400 ตัวอย่าง โดยแต่ละสาขาจะสุ่มสอบถามกลุ่มที่ใช้บริการในธนาคารออมสินที่ซื้อสลากออมสินพิเศษ 5 ปี จำนวน 25 ตัวอย่างและกลุ่มที่ไม่ซื้อสลากออมสินพิเศษ 5 ปี จำนวน 25 ตัวอย่าง

3.2 ข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ในการศึกษาครั้งนี้ รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 แหล่ง ได้แก่

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เก็บรวบรวมโดยใช้แบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างได้แก่ คือ กลุ่มนักลงทุนของธนาคารออมสินที่ซื้อสลากออมพิเศษ 5 ปี และกลุ่มนักลงทุนของธนาคารออมสินที่ไม่ได้ซื้อสลากออมสินพิเศษ 5 ปี ในจังหวัดเชียงใหม่ รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำถามในส่วนนี้ใช้รวบรวมข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน เงินออมเฉลี่ยต่อเดือน เงินสะสมฝากธนาคารอื่น

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการไม่เลือกซื้อสลากออมสินพิเศษ 5 ปี

คำถามในส่วนนี้ใช้รวบรวมข้อมูลสำหรับกลุ่มที่ไม่ซื้อสลากออมสินพิเศษ 5 ปี ในเรื่องสาเหตุของการไม่เลือกซื้อสลากออมสินพิเศษ 5 ปี ได้แก่ ด้านราคา ด้านผลตอบแทนของสลาก ด้านการส่งเสริมการขาย ด้านช่องทางการจำหน่าย เป็นต้น

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่อิทธิพลต่อการซื้อสลากออมสินพิเศษ 5 ปี

คำถามในส่วนนี้ใช้รวบรวมข้อมูลในเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อสลากออมสินพิเศษ 5 ปี ได้แก่ การตัดสินใจในการเลือกซื้อ/ไม่ซื้อสลากออมสินเป็นเพราะปัจจัยด้านไหน เช่น ปัจจัยด้านผลตอบแทนของสลากเปรียบเทียบกับดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร ปัจจัยด้านการโฆษณา ปัจจัยการบริการของพนักงานธนาคารออมสิน ปัจจัยด้านสถานภาพความมั่นคงของธนาคาร ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ และปัจจัยด้านช่องทางการจำหน่ายของสลากออกสิน เป็นต้น

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมในการเลือกซื้อสลากออมสินพิเศษ 5 ปี สำหรับกลุ่มที่ใช้บริการในธนาคารออมสินที่ซื้อสลากออมสินพิเศษ 5 ปี

คำถามในส่วนนี้ใช้รวบรวมข้อมูลในเรื่องพฤติกรรมของนักลงทุนในการเลือกซื้อสลากออมสินพิเศษ 5 ปี ได้แก่มูลค่าเฉลี่ยของสลากออมสิน จำนวนครั้งที่ซื้อ โอกาสของการซื้อสลากบุคคลที่มีอิทธิพลในการซื้อ วิธีการซื้อและการชำระเงิน ซื้อให้บุคคลใด และ อื่น ๆ

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลจากสถาบันและองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้แก่ ข้อมูลงบการเงินของธนาคาร ข้อมูลสถิติ แหล่งที่มาของเงินทุน ผลการดำเนินงานของธนาคาร จำนวนประชากร เป็นต้น จากหนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ และเอกสารตำราต่างๆตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.3 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน เงินออมเฉลี่ยต่อเดือน และข้อมูลในด้านพฤติกรรมของกลุ่มที่ใช้บริการในธนาคารออมสินที่ซื้อสลากออมสินพิเศษ 5 ปี ประกอบด้วย มูลค่าเฉลี่ยของสลากออมสิน จำนวนครั้งที่ซื้อ โอกาสของการซื้อสลากบุคคลที่มีอิทธิพลในการซื้อ วิธีการซื้อและการชำระเงิน และซื้อให้บุคคลใด ใช้การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการซื้อหรือไม่ซื้อสลากออมสินพิเศษ 5 ปี ซึ่งแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการซื้อหรือไม่ซื้อสลากออมสินพิเศษ 5 ปี ของผู้ใช้บริการในธนาคารออมสิน โดยแบ่งกลุ่มของผู้ใช้บริการในธนาคารออมสินออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ซื้อสลากออมสินพิเศษ 5 ปี และ กลุ่มที่ไม่ได้ซื้อสลากออมสินพิเศษ 5 ปี ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยอาศัยกลยุทธ์ส่วนประสมทางการตลาดที่ได้จากการศึกษาในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเข้ามาช่วยในการศึกษา ซึ่ง การวัดความสำคัญของปัจจัยต่างๆจะใช้มาตรวัดของลิเคิร์ท (Likert's Scale) (อ้างอิงในกุลฑลี เวชสาร, 2545 : 122) ซึ่งลักษณะคำถามแบบ Rating Scale จะมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละระดับดังนี้

ระดับความสำคัญ	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยแล้วกำหนดช่วงคะแนนเพื่อแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย โดยมีหลักเกณฑ์การแปลผลดังนี้ (อ้างอิงในอภินันท์ จันตะนี, 2538)

ค่าเฉลี่ย	ระดับความสำคัญ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

4.20 – 5.00	มากที่สุด
3.40 – 4.19	มาก
2.60 – 3.39	ปานกลาง
1.80 – 2.59	น้อย
1.00 – 1.79	น้อยที่สุด

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการซื้อสลากออมสินพิเศษ 5 ปี และการตัดสินใจเลือกซื้อหรือไม่ซื้อสลากออมสินพิเศษ 5 ปี โดย ใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-Square Test) ทดสอบความสัมพันธ์ของลักษณะนักลงทุนกับการตัดสินใจซื้อสลากออมสินพิเศษ 5 ปี

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ค่าคาดหวังของผลตอบแทนในการซื้อสลากออมสินพิเศษ 5 ปี

การวิเคราะห์ค่าคาดหวังของผลตอบแทนอาศัยเงื่อนไขของการออกรางวัลของสลากออมสินพิเศษ 5 ปี คิดจากอัตราดอกเบี้ยต่อหน่วย ค่าคาดหวัง และ ความน่าจะเป็นในการถูกรางวัล ศึกษาจากการคำนวณผลตอบแทนจากการซื้อสลากออมสินในมูลค่าแตกต่างกัน 5 ระดับ ดังนี้

- มูลค่า 10,000 บาท คิดเป็นจำนวนสลาก 100 หมายเลข
- มูลค่า 50,000 บาท คิดเป็นจำนวนสลาก 500 หมายเลข
- มูลค่า 100,000 บาท คิดเป็นจำนวนสลาก 1,000 หมายเลข
- มูลค่า 500,000 บาท คิดเป็นจำนวนสลาก 5,000 หมายเลข
- มูลค่า 1,000,000 บาท คิดเป็นจำนวนสลาก 10,000 หมายเลข

โดยมีเงื่อนไข ไม่ถอนคืนสลากก่อนครบอายุสลาก และในการหาผลตอบแทนของสลากจะหาแต่ค่าคาดหวังและความน่าจะเป็นในการถูกรางวัลที่ 3 ลงมา เนื่องจากเกณฑ์การถูกรางวัลสลาก รางวัลที่ 1 และ รางวัลที่ 2 จะมีเกณฑ์การใช้ งวดที่ และ หมวดตัวอักษร ของสลาก มาใช้ในการร่วมเป็นเกณฑ์ในการถูกรางวัล ทำให้ค่าคาดหวัง และความน่าเป็นในการถูกสลากน้อยมาก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

การวิเคราะห์ค่าคาดหวังของผลตอบแทนของสลากออมสินพิเศษ 5 ปี มีขั้นตอนดังนี้

1. หาโอกาสหรือความน่าจะเป็นที่จะถูกรางวัลจากชุดตัวเลขชุดใดก็ได้และจากชุดตัวเลขชุดใดชุดหนึ่งในแต่ละเงื่อนไขรางวัล โดยอาศัยนิยามความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ในการถูกรางวัลของสลากออมสิน ใด ๆ กำหนดให้ความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ ในการถูกรางวัลของสลากออมสิน ใด ๆ เขียนสัญลักษณ์แทนด้วย P (A) มีสูตรดังนี้

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)}$$

โดยที่ $0 \leq P(A) \leq 1$ เมื่อ n(A) คือ จำนวนเหตุการณ์ ในการถูกรางวัลของสลากออมสิน

n(S) คือ จำนวนเหตุการณ์ที่เป็นไปได้ทั้งหมดในการถูกรางวัล

2. หาค่าคาดหวังของผลตอบแทนที่จะได้รับของสลากออมสินพิเศษ 5 ปี จำนวน 1 หน่วย ตามเงื่อนไขการออกรางวัลต่าง ๆ จากค่าคาดหวัง

การหาค่าคาดหวังของผลตอบแทนที่จะได้รับของสลากออมสินพิเศษ 5 ปี จำนวน 1 หน่วย แทนด้วย E (x) คำนวณได้จากสูตรต่อไปนี้

$$E(x) = \Sigma xp(x)$$

เมื่อ x คือ รางวัลสลากออมสิน

p(x) คือ โอกาสความน่าจะเป็นในการถูกรางวัล

3. นำผลการวิเคราะห์ผลตอบแทนของสลากออมสินพิเศษ 5 ปี เปรียบเทียบพันธบัตรไทยเข้มแข็งโดยผลตอบแทนของสลากออมสินพิเศษ5 ปี จะต้องนำค่าความคาดหวังแต่ละครั้งในการถูกรางวัล คูณกับจำนวนครั้งในการออกรางวัลทั้งหมด 60 ครั้ง คูณกับจำนวนสลากในแต่ละระดับข้างต้น แล้วแปลงค่าเป็นผลได้คาดหวัง (Expected Return) นำไปรวมกับอัตราดอกเบี้ยเมื่อครบอายุของสลากแต่ระดับ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved